

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/202489-365793

op de op 18 juli 2023 ontvangen aanvraag van Stichting WonenBreborg om een ontheffing krachtens artikel 3.3, en artikel 3.8, van de Wet natuurbescherming. De activiteiten gaan over de renovatie van 198 woningen, uit te voeren aan de Achtervang, Bijvang, Eekhoornstraat, Elandstraat, Epelenberg, Geertshof, Giraffestraat, Hermelijnstraat, Hoogeind, Landheining, Leeuwenhof, Naundorffstraat, Papenhof, St. Ignatiusstraat, Tijgerhof, Uitvang en Voorgang te Breda, in de gemeente Breda.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
25 maart 2024

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

Algemeen directeur

BESLUIT

Onderwerp

Op 18 juli 2023 hebben wij van Stichting WonenBrebreg een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. De ontheffing is gevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het uitvoeren van de renovatie van 198 woningen. Deze activiteiten vinden plaats aan de Achtervang, Bijvang, Eekhoornstraat, Elandstraat, Epelenberg, Geertshof, Giraffestraat, Hermelijnstraat, Hoogeind, Landheining, Leeuwenhof, Naundorffstraat, Papenhof, St. Ignatiusstraat, Tijgerhof, Uitvang en Voorgang te Breda, in de gemeente Breda.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Stichting WonenBrebreg, Joannes van Oisterwijkstraat 35, 5041 AB te Tilburg, de gevraagde ontheffing
 - **te verlenen**, voor zone B (zie bijlage 1), op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk wegnemen van nesten van de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren en het vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
- voor de periode van 1 april 2024 tot en met 1 april 2029;
- **te weigeren**, voor zones A, C en D (zie bijlage 1), op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk wegnemen van nesten van de:
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren en het vernielen van voortplantings- en/of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. de gevraagde ontheffing **af te wijzen**, op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de bepaling als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk wegnemen van nesten van de:
 - **spreeuw** (*Sturnus vulgaris*);
 - artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het storen van de:
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);
 - **spreeuw** (*Sturnus vulgaris*);
- omdat deze verbodsbepalingen voor deze soorten niet wordt overtreden;

- IV. aan de ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
- Quicksan flora en fauna De Achtervang e.o. te Breda, Tritium Advies, 2202/267/LB-01, versie 0, 4 april 2022 (hierna: quickscan);
 - Aanvullend ecologisch onderzoek - beschermde soorten De Achtervang e.o. te Breda, Tritium Advies, 2204/059/LB-01, versie 0, 25 november 2022 (hierna: het nader onderzoek);
 - Activiteitenplan De Achtervang te Breda WonenBreburch, NatuurInclusief B.V., NIRP20230141, 10 juli 2023 (hierna: activiteitenplan);
 - Aanvullende gegevens van 15 november 2023;
 - Reactie op het voornemen tot weigeren van 6 februari 2024.
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locaties van de maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Procedurele overwegingen	6
Inhoudelijke overwegingen.....	7
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	7
1.1 <i>Inwerkingtreding Omgevingswet</i>	7
1.2 <i>Overgangsrecht Omgevingswet</i>	7
1.3 <i>Beschermingsregimes</i>	7
1.4 <i>Omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep.....	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	10
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	11
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	11
2.6 <i>Maatregelen</i>	12
2.7 <i>Voorschriften</i>	16
2.8 <i>Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten</i>	19
3. Conclusie.....	19
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	21
Bijlage 2. Locaties van de maatregelen.....	22
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	23

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 18 juli 2023 hebben wij van Stichting WonenBregburg een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 15 november 2023 aangevuld.

Op 23 januari 2024 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd. Op 6 februari 2024 hebben wij hier een reactie op ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/202489.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor en ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Inwerkingtreding Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met deze wet voegt de overheid de regels voor de fysieke leefomgeving samen. De Wet natuurbescherming is opgegaan in de Omgevingswet.

Met het ingaan van de Omgevingswet veranderen onder meer de benamingen van wetsinstrumenten. Zo is bijvoorbeeld de benaming voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (artikelen 3.3, 3.8 en 3.10) gewijzigd naar een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g). U kunt meer lezen over soortenbescherming onder de Omgevingswet op de volgende website <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/>

1.2 Overgangsrecht Omgevingswet

Voor uw aanvraag is overgangsrecht van toepassing. Dit betekent dat het oude recht van toepassing is voor uw aanvraag tot het besluit onherroepelijk is. De reden hiervoor is dat de aanvraag voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Dit overgangsrecht staat beschreven in artikel 2.9, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

Wanneer het besluit strekkende tot het verlenen van een ontheffing onherroepelijk is, wordt de ontheffing van rechtswege een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als de activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is. Dit volgt uit artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

1.3 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.4 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen. Als activiteiten of handelingen al rechtmatig zijn gestart vóór 1 januari 2024, dan zijn de regels ten aanzien van soortbescherming uit paragraaf 2.6.1 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant van toepassing.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag. De aangevraagde activiteiten gaan over de renovatie van 198 woningen. Deze activiteiten zijn aangevraagd voor de Achtervang en omstreken te Breda.

De woningen zijn gelegen aan de Achtervang, Bijvang, Eekhoornstraat, Elandstraat, Epelenberg, Geertshof, Giraffestraat, Hermelijnstraat, Hoogeind, Landheining, Leeuwenhof, Naundorffstraat, Papenhof, St. Ignatiusstraat, Tijgerhof, Uitvang en Voorgang te Breda.

Het plangebied is onderverdeeld in twee deelgebieden, deelgebied I (bestaande uit zone A en B) en deelgebied II (bestaande uit zone C en D). De exacte grenzen van de zones zijn weergegeven in bijlage 1.

De aangevraagde werkzaamheden bestaan uit het renoveren/vervangen van de gehele buitenschil en het dak pakket van de woningen. Concreet gaat het om de volgende maatregelen:

- Asbestsanering riool (standleiding en onder de woning), colorvinyl/lijm in hal of keuken, ontluchting, incidenteel vervuilde kruipruimte;
- Brandveiligheidsmaatregelen;
- Vervangen groepkasten;
- Vervangen kozijnen/ramen/deuren;
- Schilderwerk bergingen;
- Vervangen voegwerk 100%;
- Badkamers, keukens en toiletten vervangen (70%), indien aanpak dan i.c.m. vervanging asbest riolering;
- Vervangen dakpannen/goten/hwa;
- Opknappen schoorstenen;
- Vervangen cv (60 st);
- Gehele woning voorzien van HR++ glas (in nieuwe kozijnen);
- Spouwisolatie aanbrengen;
- Dik isolatiepakket schuin dak;
- Individuele vraaggestuurde MV aanbrengen;
- Zonnepanelen 8 per woning;
- Armatuur voor- en achterdeur aanbrengen;
- Rookmelders aanbrengen.

De groenstructuren in het plangebied en de directe omgeving blijven behouden.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportages van de quickscan en het nader onderzoek, in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan en de aanvullingen van 15 november 2023 en 6 februari 2024.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 15 maart 2022 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden.

Het nader onderzoek naar de huismus en de gierzwaluw heeft plaatsgevonden in 2022, respectievelijk conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) en het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).

Het onderzoek naar de aangevraagde vleermuissoorten heeft plaatsgevonden in 2022. Hierbij is afgeweken van het vleermuisprotocol omdat niet het gehele plangebied voor 75% te overzien is geweest. Hierdoor kunnen exacte aantallen en locaties van zomerverblijfplaatsen van vleermuizen niet worden bepaald.

Het onderzoek naar de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis beoordelen wij als onvoldoende. Het is onduidelijk waar de verblijfplaatsen zich bevinden, hoeveel verblijfplaatsen er aanwezig zijn in het plangebied en hoe deze verblijfplaatsen eruit zien. Met betrekking tot de gewone grootoorvleermuis zijn er alleen waarnemingen vastgesteld middels een batlogger. Op basis van deze waarnemingen kon voor de gewone grootoorvleermuis niet worden vastgesteld welke verblijfsfunctie binnen het plangebied aanwezig is. Hierdoor kunnen wij niet beoordelen of de voorgestelde maatregelen voldoende zijn om te mitigeren en compenseren voor verblijfplaatsen van deze soorten die mogelijk verloren gaan door de werkzaamheden.

Door het onvolledig uitvoeren van onderzoek naar de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis is het niet mogelijk om voor deze soorten een ontheffing te verlenen. Het is niet uitgesloten dat de werkzaamheden leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van deze soorten.

Doordat er in zone A en C mogelijk verblijfplaatsen van de laatvlieger aanwezig zijn, maar het onbekend is waar deze verblijfplaatsen zich bevinden is het niet toegestaan om (delen van) deze zones ongeschikt te maken voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw, omdat dan mogelijk verblijfplaatsen van de laatvlieger verloren gaan. Daarnaast zijn er mogelijk verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis aanwezig in zone C en D. Hierdoor mogen de woningen in zone D ook niet ongeschikt gemaakt worden voor de gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw. Hierdoor is het niet mogelijk om voor zone A, C en D een ontheffing te verlenen voor de gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw. Er is geen activiteit waargenomen van de laatvlieger of gewone grootoorvleermuis, wat kan duiden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten, in zone B, terwijl deze activiteit tijdens het onderzoek wel in waargenomen in andere zones. Daarom kan er met voldoende zekerheid worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis aanwezig zijn in zone B, en kan er voor deze zone wel een ontheffing worden verleend voor de gewone dwergvleermuis.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- minimaal 46 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 15 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis;
- 5 zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger;
- 2 zomerverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis;
- 14 tot 26 nesten van de gierzwaluw;
- 8 nesten van de huismus;
- 3 nesten van de spreeuw;

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden kunnen de nesten en verblijfplaatsen worden vernield of beschadigd en kunnen vleermuizen worden verstoord.

De locaties van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zijn bepaald op basis van in- en uitvliegende dieren en de aanwezigheid van de vleermuizen in het plangebied (foeragerende of langsvliegend). Hierdoor is niet in alle gevallen met zekerheid vast te stellen waar de verblijfplaatsen van de verschillende vleermuissoorten aanwezig zijn. Ook kan hierdoor niet het exacte aantal verblijfplaatsen dat binnen het plangebied aanwezig is, worden vastgesteld.

De ontheffing wordt alleen (voor de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw) verleend voor zone B.

In zone B zijn 7 zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis en 5 nesten van de gierzwaluw aangetroffen.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een ontheffing voor de gewone dwergvleermuis en de gierzwaluw voor zone B te verlenen.

Locatie

De woningen aan de Achtervang en omstreken zijn gebouwd in 1960 en sterk verouderd. De woningen hebben groot onderhoud en een uitgebreide ingreep nodig. De woningen zijn matig geïsoleerd en voldoen niet meer aan de huidige eisen die worden gesteld aan een gezonde leefomgeving. Aangezien de aangevraagde werkzaamheden renovatie van bestaande woningen betreft, zijn deze locatiegebonden, en is er dus geen alternatieve locatie mogelijk.

Inrichting en werkwijze

Er is overwogen om individuele all-electric oplossingen toe te passen in plaats van het renoveren van de woningen in het plangebied. Echter is dit geen haalbare oplossing.

Naast in pandige maatregelen zoals het vervangen van cv-ketels en plaatsen van warmtepompen, is het ook nodig om maatregelen te nemen in de schil van het gebouw. Zo worden er kozijnen vervangen en spouwmuren en daken beter geïsoleerd. Door de combinatie van te nemen verduurzamingsmaatregelen worden de woningen verbeterd van energielabel E/F naar energielabel A++. De huidige CO₂ uitstoot per woning daalt daarmee van 3245kg naar 1155kg per jaar. Het achterwege laten van (een deel van) de maatregelen zou een lagere CO₂-reductie tot gevolg hebben hetgeen geen bevredigend alternatief is.

Planning

Door maatregelen te treffen, zoals het werken buiten de kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten, het ongeschikt maken van de woningen voor vleermuizen, gierzwaluw en huismus, het werken onder begeleiding van een deskundig ecooloog en het uitvoeren van de werkzaamheden richting één kant, wordt het zorgvuldig werken gewaarborgd en wordt het doden en verwonden van exemplaren voorkomen. Daarnaast worden in de directe omgeving van de woningen mitigerende maatregelen toegepast.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag zijn de belangen voldoende onderbouwd om een ontheffing voor de gewone dwergvleermuis en de gierzwaluw voor zone B te verlenen.

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen ‘in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid’ en ‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’’ zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b en 3.8, vijfde lid, onder b van de Wnb.

Door de combinatie van te nemen verduurzamingsmaatregelen worden de woningen verbeterd van energielabel E/F naar energielabel A++. De huidige CO2 uitstoot per woning daalt daarmee van 3245kg naar 1155kg per jaar. Daarnaast worden maatregelen genomen ten aanzien van de brandveiligheid, wordt asbest verwijderd, en wordt bijvoorbeeld ontluchting verbeterd. De werkzaamheden dragen daarmee bij aan een verbetering van het (leef)klimaat en de gezondheid.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 15 november 2023 en 6 februari 2024 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, gierzwaluw en huismus zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de onderstaande maatregelen.

De ontheffing wordt verleend voor zone B en geweigerd voor zone A, C en D. In zone B zijn enkel de gewone dwergvleermuis en de gierzwaluw aanwezig. Daarom dienen alleen de maatregelen met betrekking tot zone B, voor de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw, te worden uitgevoerd.

Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis

Kwetsbare periode

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. De woningen worden ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis tussen 15 augustus en 1 oktober. Deze periode kan enigszins afwijken, door meteorologische omstandigheden kunnen de kwetsbare perioden namelijk langer of korter zijn.

Ongeschikt maken en controlerende

- Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen zal gebeuren door middel van exclusion flaps en rugvulling of vergelijkbaar materiaal dat niet gassend, expanderend of plakkend is. Hierdoor kunnen de vleermuizen het gebouw zelfstandig verlaten maar is het niet mogelijk om terug naar binnen te vliegen. Op de muur en onder de dakrand worden exclusion flaps geplaatst voor aanwezige openingen (minimaal 1 exclusion flap per 3 meter), de overige openingen worden dichtgezet.
- Bij aansluitende woningen van particulieren wordt de doorloopruimte van de spouw dichtgezet met een spouwborstel of materiaal met een vergelijkbare werking en de daken worden met spouwborstels van elkaar gescheiden, waardoor de vleermuizen wel gebruik kunnen maken van de woningen van particulieren en niet de te renoveren woningen kunnen binnengaan.
- Om te garanderen dat het ongeschikt maken juist wordt uitgevoerd, worden de werkzaamheden door een deskundige ecooloog begeleid.
- Nadat de woningen ongeschikt zijn gemaakt krijgen de vleermuizen drie nachten de kans om op eigen initiatief de desbetreffende verblijfplaats te verlaten.
- Dit zijn voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis drie nachten waarbij de minimum temperatuur met zonsondergang 8 graden is en maximaal 4 Bft. (minimum zomer- en paarverblijfplaats temperatuur voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoals beschreven in het Vleermuisprotocol 2021).

- Vervolgens voeren deskundigen op het gebied van vleermuizen een ochtend- of avondronde uit gedurende voor vleermuis gunstige weersomstandigheden. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt door de begeleidend ecooloog bepaald of een avond- of ochtendronde wordt uitgevoerd.
- Indien alsnog vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen worden, worden aanvullende maatregelen getroffen om de woningen verder ongeschikt te maken en wordt opnieuw na drie nachten een ochtend- of avondcontrole uitgevoerd te worden. Indien geen verblijfplaatsen worden aangetroffen kunnen de woningen vleermuisvrij verklaard worden en kan gestart worden met de werkzaamheden.

Aanvullende maatregelen laatvlieger

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periode van laatvlieger. De woningen worden ongeschikt gemaakt in de periode 15 april en 15 mei of tussen 15 augustus en 1 oktober.
- Nadat de woningen ongeschikt zijn gemaakt krijgen de vleermuizen drie nachten de kans om op eigen initiatief de desbetreffende verblijfplaats te verlaten. Dit zijn voor de laatvlieger drie nachten waarbij de minimum temperatuur met zonsondergang 12 graden is en maximaal 4 Bft. (minimum zomerverblijfplaats temperatuur voor de laatvlieger zoals beschreven in het Vleermuisprotocol 2021).

Tijdelijke voorzieningen alle vleermuizen

- Er worden in totaal 120 tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis geplaatst. Er komen 30 kasten van het type Ariela, 35 kasten van het type Lela, en 55 kasten van het type Evita te hangen.
 - De Ariela is 74 x 18 x 105 cm groot (lxbxh), en bestaat uit vier compartimenten met een extra isolatielaag. De kast is gemaakt van hydrothermisch verduurzaamd hout waardoor de kast een levensduur heeft van ten minste 50 jaar, en het hout extra isoleert.
 - De Lela is 32.5 x 12 x 43 cm groot (lxbxh), en bestaat uit twee compartimenten. De kast is gemaakt van houtbeton.
 - De Evita is 26 x 17 x 52 cm groot (lxbxh), en bestaat uit drie compartimenten. De kast is gemaakt van hydrothermisch verduurzaamd hout waardoor de kast een levensduur heeft van ten minste 50 jaar, en het hout extra isoleert.
- Er worden 22 tijdelijke voorzieningen voor de laatvlieger geplaatst van het type Vera. Daarnaast kan de laatvlieger ook gebruik maken van de tijdelijke voorzieningen ten behoeve van de andere vleermuissoorten.
 - De Vera is 57 x 19 x 77 cm groot (lxbxh), en bestaat uit twee compartimenten. De kast is gemaakt van hydrothermisch verduurzaamd hout waardoor de kast een levensduur heeft van ten minste 50 jaar, en het hout extra isoleert.
- De tijdelijke voorzieningen hangen buiten de invloedsfeer van predatie en lichtverstoring. Daarnaast is er 3 meter vrije uitvliegruimte beschikbaar onder de voorzieningen.

Permanente voorzieningen alle vleermuizen

- Per kopgevel wordt er één vleermuis kast van 125cm hoog, 60cm breed en 7,8cm diep ingemetseld. Deze voorzieningen zijn tweelaags.

Algemeen

- Een vleermuisdeskundige wordt ingeschakeld om de best passende methodiek van het ongeschikt maken te bepalen, uit te voeren en te controleren. De vleermuisdeskundige is tevens beschikbaar op oproepbasis.

- Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. In overleg met een deskundige ecooloog op het gebied van vleermuizen kan met uitzondering gewerkt worden als het donker is.
- Wanneer tijdens de schemering of nachtelijke uren gewerkt wordt zal de verlichting alleen op specifieke delen gericht worden en alleen op plekken om de veiligheid te waarborgen. Daarnaast zal er op de verlichting kappen geplaatst worden zodat de lichtverstoring minimaal is.
- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle maatregelen worden omschreven. Dit protocol zal op locatie aanwezig zijn. Middels een logboek wordt door de vleermuisdeskundige bijgehouden hoe aan het ecologisch werkprotocol is gehouden.

Gierzwaluw

Kwetsbare periode

- De renovatiewerkzaamheden worden buiten de meest kwetsbare periode van de gierzwaluw uitgevoerd. De kwetsbare periode loopt globaal van half april tot half augustus. De werkzaamheden worden daarom uitgevoerd van half augustus tot begin april. Deze periode is een indicatie want door meteorologische omstandigheden kan deze periode korter of langer zijn. Als blijkt dat door meteorologische omstandigheden gierzwaluw nog later in het jaar een legsel heeft gehad dan zal gewacht worden met het ongeschikt maken totdat gierzwaluw vertrokken is.

Tijdelijke voorzieningen

- Er worden 25 kasten van het type 'Barto' en 10 kasten van het type 'Martino' van Faunus Nature Creations B.V. geplaatst.
 - De Barto heeft één compartiment met een broedoppervlak van 34x13 cm.
 - De Martino heeft drie compartimenten met ieder een broedoppervlak van 34x13 cm.
- De tijdelijke voorzieningen hangen buiten de invloedssfeer van predatie en lichtverstoring. Daarnaast is er 3 meter vrije invliegopening beschikbaar onder de voorzieningen.

Permanente voorzieningen

- In het plangebied worden op alle kopgevels twee gierzwaluw- en huismuskasten type 'Pino' van Faunus Nature Creations B.V. ingemetseld. De Pino beschikt over één nestcompartiment met een broedoppervlak van 38x13 cm.

Huismus

Kwetsbare periode

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periode van de huismus. De kwetsbare periode loopt globaal van maart tot en met augustus. De beste periode voor de huismus is om de werkzaamheden uit te voeren in de periode september-februari. Deze periode is een indicatie, want door meteorologische omstandigheden kan deze periode korter of langer zijn.

Ongeschikt maken

- De woningen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door de ruimtes onder de dakpannen dicht te zetten met spouwborstels of materiaal met dezelfde werking. Het ongeschikt maken gebeurt onder voor huismus gunstige weersomstandigheden. Na het ongeschikt maken vindt tot maximaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn. Indien bij de controleronde nog huismussen worden aangetroffen, worden in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen te worden getroffen om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken.

Deze cyclus wordt net zolang herhaald totdat er geen huismussen meer worden waargenomen in te renoveren woningen.

Tijdelijke voorzieningen:

- Er worden 10 kasten van het type 'Hugo' van Faunus Nature Creations B.V. geplaatst. Daarnaast zijn de geplaatste gierwaluwkasten, 25 kasten van het type 'Barto' en 10 kasten van het type 'Martino', ook geschikt voor huismus.
 - De Hugo heeft één nestcompartiment met een broedoppervlak van 19x17 cm.
 - De Barto heeft één compartiment met een broedoppervlak van 34x13 cm.
 - De Martino heeft drie compartimenten met ieder een broedoppervlak van 34x13 cm.

Permanente voorzieningen

- In het plangebied worden op alle kopgevels twee gierwaluw- en huismuskasten type 'Pino' van Faunus Nature Creations B.V. ingemetseld. De Pino beschikt over één nestcompartiment met een broedoppervlak van 38x13 cm.

De locaties van de permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en gierwaluw zijn weergegeven in bijlage 2.

Het vleermuisonderzoek is niet uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. Hierdoor is het onduidelijk waar de verblijfplaatsen van de vleermuizen exact aanwezig zijn in het plangebied en hoeveel vleermuisverblijfplaatsen er aanwezig zijn in het plangebied. Er wordt op iedere te renoveren kopgevel in het plangebied, zone B, een permanente verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Hierdoor worden de voorzieningen voldoende afgestemd op de potentie van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis. De voorzieningen worden geplaatst conform de eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en zijn dus geschikt als vervanging voor zomer- en paarverblijven. Daarnaast worden alle woningen in zone B ongeschikt gemaakt. Daarom is het in dit specifieke geval niet nodig om het exacte aantal verblijven en locaties van verblijven voor de gewone dwergvleermuis vast te stellen.

De effectiviteit van de voorgestelde tijdelijke en permanente voorzieningen voor de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis is onvoldoende aangetoond. Daarom is het belangrijk dat de eigenschappen van de nieuwe voorzieningen zo veel mogelijk overeenkomen met de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Het is onbekend waar de huidige verblijfplaatsen van de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zich bevinden, waardoor de eigenschappen van deze verblijfplaatsen onvoldoende inzichtelijk zijn. Hierdoor kan niet worden beoordeeld of de tijdelijke en permanente voorzieningen voor de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis voldoende zijn om te compenseren voor verblijfplaatsen die eventueel door de werkzaamheden verloren gaan. Het uitvoeren van de werkzaamheden in gebieden waar mogelijk verblijfplaatsen van de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis aanwezig zijn kan leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van deze soorten.

De tijdelijke en permanente voorzieningen ter vervanging van de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die aanwezig is in het plangebied zijn onvoldoende. Permanente mitigatie voor deze verblijfsfunctie is ook voor de gewone dwergvleermuis complex, omdat er geen bewezen effectieve standaardvoorzieningen voorhanden zijn. Er is onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de voorgestelde voorzieningen geschikt zullen zijn als kraamvoorziening. Het ongeschikt maken van de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis kan leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw. De voorschriften zijn enkel geldig voor zone B, aangezien er geen ontheffing wordt verleend voor zone A, C en D.

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Dit besluit kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten voor zone B (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 15 november 2023.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soort(en) opgenomen in de ontheffing, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld.
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een correcte toepassing en naleving van de ontheffing door de ontheffinghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

11. *Ongeschikt maken*: Alle te renoveren woningen in zone B, waar geschikte invliegopeningen voor vleermuizen in aanwezig zijn, dienen dusdanig ongeschikt gemaakt te worden dat de gewone dwergvleermuis hierin nergens meer kan verblijven.
Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat de vleermuizen zich kunnen verplaatsen naar nieuwe verblijfplaatsen binnen het plangebied, nadat hun huidige verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt. Bovendien kan de aanwezigheid van verblijven binnen het plangebied, op basis van het uitgevoerde onderzoek, nergens worden uitgesloten.
12. *Ongeschikt maken*: Er mag pas ongeschikt gemaakt worden nadat is voldaan aan de gewenningsperiode van de tijdelijke verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Deze gewenningsperiode staat weergegeven in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).
Dit voorschrift wordt opgenomen zodat de dieren de tijd hebben om de alternatieve verblijfplaatsen te kunnen ontdekken voordat de huidige verblijfplaatsen ongeschikt raken.
13. *Ongeschikt maken*: Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.
Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.
14. *Ongeschikt maken*: Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.
Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt.
15. *Controleronde*: Er wordt een controleronde uitgevoerd om zeker te weten dat er geen gewone dwergvleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing. De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht tijdens de controleronde. Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn.
Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

16. *Onverhoopt aantreffen soorten:* Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch gewone dwergvleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecoleer geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de gewone dwergvleermuis uit het gebouw verdwenen is. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort.
Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat er gewone dwergvleermuizen worden gedood tijdens de werkzaamheden.
17. *Werkzaamheden:* Indien er tijdens de werkzaamheden gebruik wordt gemaakt van verlichting mag deze verlichting niet uitstralen op potentiële vleermuisverblijfplaatsen.
Wij nemen dit voorschrift op om te voorkomen dat eventueel aanwezige te behouden verblijfplaatsen verloren gaan tijdens de werkzaamheden.
18. *Tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis:* Er dienen in totaal minimaal 14 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst te worden. *Wij nemen dit voorschrift op omdat het onduidelijk is hoeveel van de voorgestelde tijdelijke voorzieningen worden geplaatst om te mitigeren voor de vleermuisverblijfplaatsen in zone B. In zone B zijn 7 verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis geeft aan dat er een meervoud aan alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd dient te worden. Daarom dienen er minimaal 14 tijdelijke voorzieningen te worden gerealiseerd.*
19. *Tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis:* De tijdelijke vleermuiskasten dienen conform de volgende eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) te worden gerealiseerd:
- De kasten dienen minimaal 20 centimeter breed te zijn en minimaal 50 centimeter hoog te zijn. Doordat de voorgestelde kasten niet allen aan deze afmetingen voldoen, dienen deze mogelijk vervangen te worden of er moeten kasten worden bijgeplaatst. Bij het omwisselen van kasten waarbij de kast op dezelfde plek blijft hangen of het bijplaatsen van kasten aan hetzelfde gebouw waar nu de kast hangt, is er geen sprake van een nieuwe gewenningsperiode.
 - De kasten dienen binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats te hangen.
 - De kasten dienen op ten minste 2 verschillende windrichtingen te hangen, zodat er een verschil aan microklimaat gerealiseerd wordt.
 - De locaties van de tijdelijke voorzieningen dienen te worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol.
- Bovenstaande voorschriften over de tijdelijke voorzieningen worden opgelegd omdat het onduidelijk is of de kasten geplaatst zijn conform het Kennisdocument. Daardoor is onzeker of de kasten functioneel zullen zijn en in gebruik genomen zullen worden.*
20. *Permanente voorzieningen gewone dwergvleermuis:* De permanente voorzieningen van de gewone dwergvleermuis dienen een invliegopening te hebben op minimaal 3 meter hoogte en moeten een vrije aanvliegroute hebben. Daarnaast moeten de voorzieningen vrij zijn van kunstlicht, vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren hangen.
Wij nemen dit voorschrift op om de functionaliteit van de voorzieningen te waarborgen. Uit de aangeleverde gegevens wordt niet duidelijk of aan de bovenstaande eisen van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) wordt voldaan.
21. *Verwijderen tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis:* De tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente voorzieningen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform het Kennisdocumenten gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) en aangetroffen functie.
Wij nemen dit voorschrift op om te verzekeren dat er te alle tijden voldoende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in het plangebied.

22. *Tijdelijke voorzieningen gierzwaluw:* Indien de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw voor aanvang van het broedseizoen van de gierzwaluwen aanwezig zijn hoeven er geen tijdelijke voorzieningen te worden gerealiseerd. Indien dit niet het geval is dienen er per verblijfplaats 3 tijdelijke voorzieningen te worden gerealiseerd. Deze tijdelijke voorzieningen mogen na afloop van de werkzaamheden niet verwijderd worden. *Dit voorschrift wordt opgenomen om te verzekeren dat er voldoende nestlocaties voor de gierzwaluw aanwezig zijn in (de omgeving van) het plangebied en te voorkomen dat de gierzwaluw onnodig moet wisselen van verblijfplaats.*
In de stukken is onvoldoende onderbouwd dat het verwijderen van deze verblijfplaatsen geen negatieve invloed heeft op de lokale Staat van Instandhouding. Alle vervangende nestgelegenheden dienen duurzaam en voor langere tijd aangeboden te worden. Een ecologische onderbouwing is nodig als dit niet mogelijk is (paragraaf 3.2.1.1 van het Kennisdocument Gierzwaluw).
23. *Permanente voorzieningen gierzwaluw:* Per nest dat verloren gaat door de werkzaamheden dienen er minimaal 3 permanente verblijfplaatsen te worden gerealiseerd in het plangebied. Deze verblijfplaatsen dienen zo dicht mogelijk bij de huidige verblijfplaats te worden gerealiseerd, en dienen te voldoen aan het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2023). De locaties van de permanente voorzieningen dienen te worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol.
Wij nemen dit voorschrift op omdat het onduidelijk is of er voldoende alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden voor de gierzwaluw en om te verzekeren dat de vindkans en kans op in gebruik name optimaal zullen zijn.

Door het nemen van maatregelen en de inrichting van het gebied (zone B) na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw niet in het geding, door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.8 Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten

De ontheffing is ook gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor de spreeuw. Nesten van de spreeuw zijn enkel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dat is in dit project niet aan de orde. De ontheffing is ook gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb, voor de huismus, gierzwaluw en spreeuw. Voor de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw is een overtreding van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb, het verstoren van deze soorten niet aan de orde, omdat het storen van deze soorten geen invloed zal hebben op de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw en spreeuw.

3. Conclusie

De gevraagde ontheffing wordt voor de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw en beschreven activiteiten, voor zone B van het plangebied, verleend. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

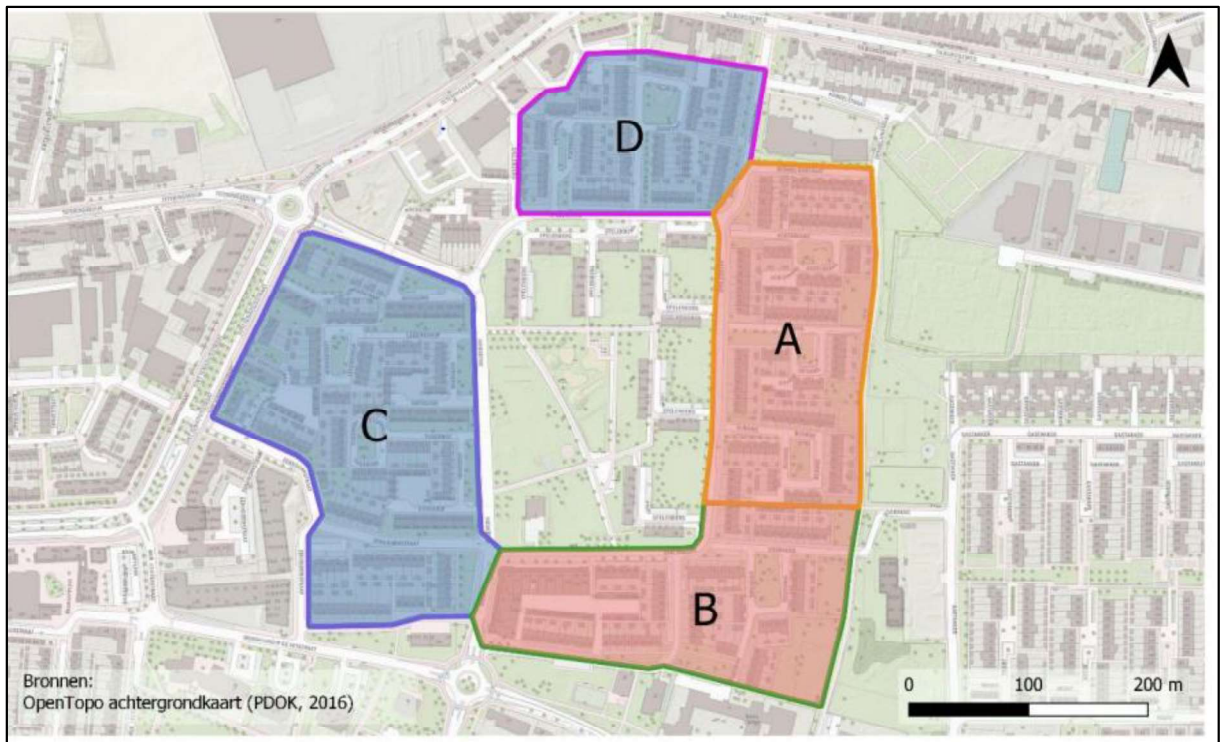
De gevraagde ontheffing wordt voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, huismus en gierzwaluw, voor zone A, C en D van het plangebied, geweigerd. De tijdelijke en permanente voorzieningen voor de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zijn onvoldoende om een verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van deze soorten te voorkomen. Doordat onbekend is waar de verblijfplaatsen van de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zich exact bevinden zouden de verblijfplaatsen van de laatvlieger zich, op basis van het nader onderzoek, in zone A en/of C kunnen bevinden en zouden de verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis zich in zone C en/of D kunnen bevinden.

Bij het ongeschikt maken van verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus of gierzwaluw in deze deelgebieden kunnen er verblijfplaatsen van de laatvlieger en/of gewone grootoorvleermuizen verloren gaan. Hierdoor zou er voor de gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw een onuitvoerbaar besluit worden afgegeven voor zone A, C en D. Daarom wordt de ontheffing voor deze soorten geweigerd voor zone A, C en D.

Wat betekent dit voor de werkzaamheden?

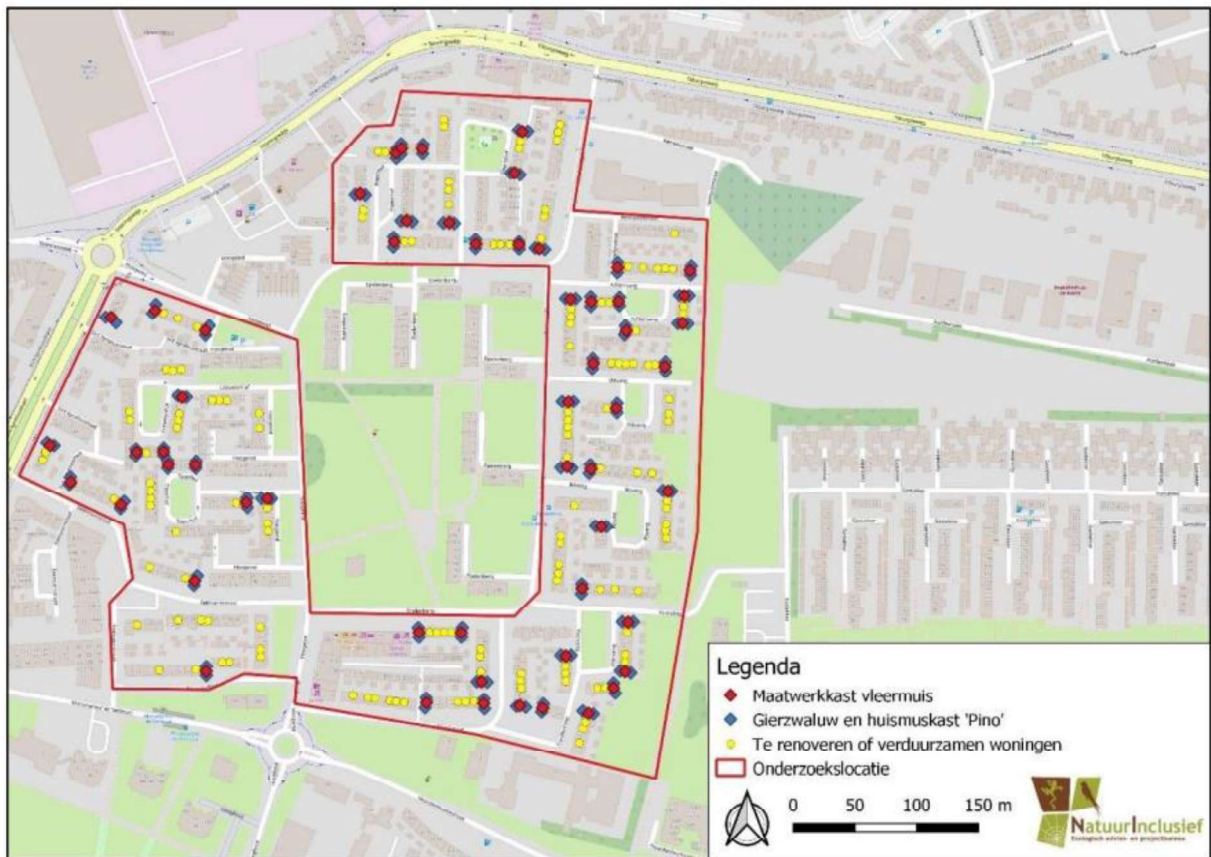
De werkzaamheden kunnen bij de startdatum van de ontheffing starten voor zone B. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd zoals beschreven in het activiteitenplan, de aanvullende gegevens van 15 november en de voorschriften zoals opgenomen in dit besluit. Voor zone A, C en D mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

Figuur 1. Locatie De Achtervang en omstreken te Breda. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied. Het plangebied is opgedeeld in 4 zones (A, B, C en D).

BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELEN

Figuur 2. Locaties van de permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en gierzwaluw.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten
 Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/202489

Naam initiatief Renovatie zone B, project 'De Achtervang e.o.' te Breda

Ontheffingsperiode voor de periode van 1 april 2024 tot en met 1 april 2029

Ontheffinghouder

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens**werkzaamheden:**

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Contactgegevens ecooloog betrokken bij uitvoering

Locatie(s) werkzaamheden

Datum gereedkomen compensatiemaatregelen

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	
--------------------	--	--

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Stichting WonenBreburch, De Achtervang e.o. te Breda, Z/202489

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 25 maart 2024 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend**, een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb hebben **afgewezen** en een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **geweigerd** (kenmerk: Z/202489-365793) aan Stichting WonenBreburch, Joannes van Oisterwijkstraat 35, 5041 AB te Tilburg, voor de renovatie van 198 woningen, uit te voeren aan de Achtervang, Bijvang, Eekhoornstraat, Elandstraat, Epelenberg, Geertshof, Giraffestraat, Hermelijnsstraat, Hoogeind, Landheining, Leeuwenhof, Naundorffstraat, Papenhof, St. Ignatiusstraat, Tijgerhof, Uitvang en Voorgang te Breda, in de gemeente Breda. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 april 2024 tot en met 1 april 2029.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 27 maart 2024 tot en met 8 mei 2024 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/> onder 'officiële bekendmakingen'.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/202489 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, maart 2024